

ВПЛИВ ГУСТОТИ РОСЛИН СОЧЕВИЦІ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА

*Правденко М. О.
здобувач вищої освіти СВО Магістр
факультету агротехнологій та екології
Науковий керівник – Шакалій С. М.
кандидат сільськогосподарських наук*

Хоча український клімат і сприятливий для вирощування такої рослини, як сочевиця, деякі аграрії після однієї-двох спроб опустили руки. Спеціалісти кажуть, що для дослідження усіх нюансів та умов необхідно спостерігати за культурою 3 роки. Декого зупиняє фактична відсутність відповідних гербіцидів, адже через бур'яни можна втратити чимало врожаю.

Проте, є й ті, які надають перевагу сочевиці. Деякі компанії скорочують посівні площі під кукурудзою та соняшником заради її вирощування. Можливо, так відбувається через тривале падіння цін на кукурудзу. За словами аграріїв, які вирощують сочевицю, секрет полягає у зрошенні. Наразі, найнижча ціна на культуру складає близько 1000 доларів за тону.

Прогнозують, що вона буде збільшуватись. Адже нестабільний клімат у традиційних країнах-виробниках сочевиці призводить до коливання врожайності. В Україні ця культура почуває себе дуже непогано. Останні 10 років про неї мало згадували. Це призвело до відсутності конкуренції та практично, нульового досвіду в аграрному секторі.

Крім того, що сочевиця може збагатити українських фермерів, вона ще здатна врятувати землі, виснажені іншими культурами, особливо соняшником. Сочевиця, як і всі бобові здатна накопичувати в коренях азот, поглинаючи його з повітря. Так що, після цієї рослини вже не потрібно вносити в ґрунт азотні добрива.

Сочевиця є однією з перших доместиційованих зернобобових культур [1]. В даний час сочевиця – одна з найбільш поширених зернобобових культур у світі, яка вирощується в 52 країнах світу на загальній площі понад 4,0 млн. га [2].

Залежно від ґрунтово-кліматичних умов, величини насіння і способу сівби норма висіву різних сортів сочевиці суттєво коливається. Вона може змінюватися навіть для одного сорту залежно від умов вирощування. У одному і тому ж районі для одного і того ж сорту норму висіву насіння на родючих ґрунтах слід знижувати, а на бідних підвищувати на 10-15 %.

Насіння тарілкової сочевиці (по вазі) для забезпечення нормальної густини рослин потрібно більше, ніж дрібнонасінної.

При вузькорядковій сівбі норму висіву насіння збільшують на 20-30 % [1,2].

У виробництві найбільше поширення є звичайний рядковий спосіб сівби сочевиці (ширина міжряддя 15 см) та вузькорядковий (7,5 см).

Оптимальною нормою висіву при звичайному рядковому способі сівби є 2,0-2,2 млн. насінин/га, а при вузькорядному - норму збільшують до 2,5 млн/га [3].

За іншими даними при сівби з міжряддям 15 см густота рослин повинна складати 2,0-2,6 млн. шт/га (100-120 кг/га), а при вузькорядковій сівбі – норма повинна бути більшою на 20-25 % [2,4].

Згідно багаторічних досліджень, для великонасінних сортів сочевиці норму висіву встановлюють з розрахунку 2,0-2,5 млн. схожих насінин на гектар, або 1,0-1,4 ц/га; для дрібнонасінних - 2,6-3,0 млн. насінин/га, або 0,7-1,0 ц/га.

На широкорядкових посівах найвищу врожайність забезпечувала норма висіву 2,0 млн. шт/га [1]. Широкорядні посіви слід практикувати для розмноження дефіцитних і перспективних сортів.

За своїми біологічними особливостями сочевиця є однією з найбільш цінних зернобобових культур, яка здатна давати високі й якісні врожаї зерна в різних ґрунтово-кліматичних мовах, збільшити родючість ґрунту та поліпшити економічний стан сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел:

1. Бабич А. О. Адаптивна селекція зернобобових в умовах Лісостепу / А. О. Бабич, С. В. Іванюк, І. В. Темченко, О. В. Барвіненко // Вісник аграрної науки. – 2003. – № 10. – С. 39-42.
2. Варлахов М. Д. Влияние сроков сева на элементы структуры урожая чечевицы / М. Д. Варлахов, Л. И. Котляр, Ю. И. Коноплев // Труды IV Международного симпозиума «Новые и нетрадиционные растения и перспективы их использования». – М., 2001. - Т. II. - С. 56-58.
3. Зотиков В. И. Перспективная технология производства чечевицы: [методические рекомендации] / В. И. Зотиков, М. Т. Голопятов, Г. А. Борзенкова, А. А. Янова. – Орел: ГНУ ВНИИЗБК, 2011. - 60 с.
4. Клиша А. І. Сочевиця: цінна зернобобова культура / А. І. Клиша, О. О. Кулініч // Агроном. – 2010. – № 4. – С. 176-177.